

Presa cu profil pedagogic și metodic din județul nostru împlinește anul acesta 130 de ani, actul de naștere fiind consemnat prin apariția în septembrie 1883 a Revistei corpului didactic rural din județul Tulcea, prima gazetă de informare pedagogică după momentul istoric al reintegrării Dobrogei în cadrul statal românesc.

Dintre publicațiile de profil care au consolidat presa pedagogică tulceană menționăm: „ Colnicul Hora” (Cerna, 1903), „Vremea nouă” (Tulcea, 1911-1912), „Învățătorul tulcean”(Tulcea, 1929-1942), „Cetatea” (Telița, 1932-1934), „Făclia” (Nalbant, 1924-1938).

În contextul aniversării acestui eveniment, readucerea în memoria generațiilor de azi a principalelor publicații din istoria școlii nord-dobrogene, a inițiatorilor și conducătorilor ei, este mai mult decât o datorie de recunoștință, de cinstire și de onoare.

Deschidem serialul privind istoricul presei pedagogice tulcene cu publicația:

**REVISTA
CORPULUI DIDACTICU RURALU
(1883-1884)**

Prof. Mihai MARINACHE

I.PREZENTARE

- revista a apărut de două ori pe lună¹:

An I/Nr. 1:15.IX.1883, Tulcea

(nr.1-3/1883-15.IX.-15.X)

- Nr. 10/15.V.1884
- Nr. 12/15.VI.1884
- Numerele 10-12/1884 indică pe copertă tot anul I de apariție

• Director: V.Poreanu(Cataloi)

• membrii comitetului de redacție: preot Ștefan Ionescu(Casapchioi)

Gh.Popescu(Jijila), C.P. Mateescu(Cogealac), N.Ludovicu(Niculițel)

P.Crăciunescu(Cârjelari), C.Cveatcoschy (Peceneaga), G.A. Eftușescu

(Mahmudia)-casier administrator.

• Articole de publicat, ziare în schimb, broșuri se primesc la Direcția: comuna Cataloi, plasa Tulcea.

- tipografia: „ Română”(B.Silbermann)-Tulcea(1883), „Ion G.Nebunelli”-Galați(1884)

- abonament pentru un an: 5 lei(pentru străinătate: 6 lei)

- format:24X16². Numerotarea paginilor e continuată în numerele următoare (12 numere=192

pag.)

II.TEMATICA

1.Program, statute

CASA CORPULUI DIDACTIC TULCEA

Nr. 1 „Modul nașterii acestui ziar” (înv.V.Poreanu) „Act de mulțumire”(înv. V.Poreanu)

Nr. 2 și 3 „Statutele ziarului pedagogic Revista corpului didactic primar ruralu din județul Tulcea”.

Nr. 10: „Act de mulțumire”(înv.V. Poreanu)

„Comunicat”

„Ziua de 19 august a.c. este o zi memorabilă în juna viață a corpului didactic primaru ruralu al acestui județu. În conferința acelei zile dl. Revizor Școlar G.Sandulescu demonstrând din toate punctele de vedere importanța și folosul moralu și și intelectualu ce ar putea rezulta de la înființarea unui organ didacticu de publicitate propriu al corpului nostru învățătoresc rural, ne-am pusu în dezbateri întrebarea, dacă credem că ar fi necesar înființarea unui asemenea organ de publicitate. Toți învățătorii și învățătoarele ascultând cu mare atenție cele propuse de către dl. Revizor, și simțindu-se necesitatea înființării unui organ care să ne serve ca mijlocu de schimb al ideilor, sentimentele și experiențele noastre, după o consultare cu multă bucurie, această fericită idee a domnului Revizor, alegându-se chiaru în aceeași zi o comisiune care să redacteze statutele acestui organ” (Revista, an I, nr.1-15.IX.1883).

2.Probleme ridicate în congrese, conferințe privind situația învățământului

Nr. 1 „De la conferința învățământului județului Tulcea”

Nr. 2 „Expozițiunea județului Tulcea-1883”

Nr. 10 „Congresul Corpului Didacticu”

Nr. 12 „Revisoriatul școlilor Dobrogei”

Toate articolele și notele sunt redactate de același neobosit înv. V.Poreanu. În revistă, directorul inform conștiincios corpul didactic rural cu probleme dezbătute la nivel central și județean, sarcinile ce revin învățătorilor, mai ales cu privire la generalizarea unor noi metode de predare. Se deplângea situația Revizoratului școlar județean Tulcea, precizându-se că fusese numit, la Constanța, un singur revizor pentru Dobrogea, în persoana d-lui Bănescu.

3.Generalizarea experienței didactice,promovarea metodelor noi

Nr.2 „Regule de ascultare”(V.Poreanu) „Învățământul intuitiv.Prima lecțiune”(C.Cveatcoschy)

Nr.3 „Studierea lecțiunilor și memorisarea lor de către școlari și în afară din orele de clasă”(înv.V.P.) „Formarea învățătorului”(idem)

Nr. 10 „Cărțile didactice pentru scrisu-cetitu”(înv.V.P.)

Nr. 12 „Cărțile didactice...”(înv.C.P.Mateescu)

În nr. 10/15.V.1884, printre cărțile didactice propuse pentru scris-citit se recomandă învățătorilor „Metodă nouă de scriere și cetire de I. Creangă...”, aprobată în 1882 de minister.

4. Articole, materiale, note, aplicații metodice pentru diverse discipline de predare.

Nr.10 „Patimile, Moartea și învierea lui Isus”(înv.I.Popescu) „Educațiunea fizică la popoarele sălbatice”(înv.G.Frosin)

Nr. 12 „Citirea în școlile primare”(înv.G.I. Popescu)

„O nouă regulă de aritmetică” (înv. C. Cveatcoschy) ,, Higiena poporală”(urmare)-în v. V. Poreanu

5. Realizarea actului de cultură și educație în școli, concursuri

Nr. 1 „Fragmente istorice” (înv. V. P.)

Nr. 2-3 „Bibliotecile școlare”(idem)

Nr. 3 „Roma în Dobrogea” (idem)

Nr. 2 „Lumina școlară” (idem)

Nr. 10 „1 Aprilie” (înv. preot Șt. Ionescu)

„Concursul geografic”

„Pe dealul de pe râpa dreaptă a pârâului ce izvorăște din nord-vestul comunei rurale Cogealac, jud. Tulcea, plasa Babadag, chiar pe terenul dintre viile și menționatu pârâu, după câte am aflat din spusele locuitorilor tătari, a fostu odinioară o mare localitate numită ROMA(ei spun că ar fi fost un oraș), fără însă ca să-mi poată da și alte detalii sau informațiuni, ci știu numai că numirea de la „Roma” le-a rămas din timpuri necunoscute ca o veste fără importanță pentru ei...”(art. „Roma în Dobrogea”, înv. V. Poreanu, an I, nr. 1)

6. Creație, culegere de proverb, anecdote

Nr. 1-3 “ Proverbii” (înv. V. P.) “Proverbii. Diverse. Anecdote” (idem)

Nr. 2 “ Române” (versuri de C. Cveatcoschy)

Nr. 12 “ Privighetoarea” (vers. de I. Aristotel, com. Băbeni/ Rm. Sărat)

7. Informații, note, recenzii, prezentari ale unor reviste și ziare, bibliografii.

Astfel, înv. G. Eftușescu prezintă cititorilor conținutul revistei “Revue scientifique” 7671883 (nr. 3), iar Directorul revistei rezumă în nr. 10 ziarele “ Frăția România – Italia” (București, an IV), “Aurora Română” (Lunară, Cernauți, nr. III); “ Țara Nouă” (Buc., 1884), “ Școala Română” (an III, Prahova), “ Școala practică” (magazine de lecțiuni..., Năsăud) – toate comentate în nr. 12 al revistei.

8. Dialogul cu cititorii, realizat prin rubrica permanent “ Poșta ziarului”, alături “ Poșta revistei”, comentându-se diverse aspecte cu privire la abonamente în școli.

Se impun câteva observații cu privire la necesitatea demersului nostru. În primul rând, revista “Steaua Dobrogei”, apărând sub egida Casei Corpului Didactic Tulcea, s-a luat hotărârea ca în paginile ei să apară materiale care să vizeze contribuția corpului didactic de-a lungul deceniilor la viața spirituală a ținutului.

Bibliografia este lacunară resimțindu-se absența unor monografii, studii sistematice și articole pe tema publicațiilor profesionale ale corpului didactic, a revistelor, ziarelor editate în diverse perioade.

Regretatul om de cultură, profesor Nicolae Rusali, făcea o adevărată operă de pionierat, publicând un important articol pe această temă, rod al cercetărilor sale în Biblioteca Academiei Române. Avem convingerea că numai o parte din acest material cercetat, din nefericire, a fost valorificat în publicațiile vremii.

Tot în această perioadă începe procesul de organizare profesională în jurul unor publicații. Este meritul de necontestat al cadrelor didactice, puține la vremea aceea, dar entuziaste că, la numai cinci ani după revenirea Dobrogei la patria-mamă, la 15 sept. 1884 (corect 15. IX. 1883 – sublinierea mea, M.M.) fac să apară prima publicație profesională din istoria presei dobrogene, intitulată “Revista”, având ca director pe V. Poreanu (...). Această “revistă a corpului didactic rural din județul Tulcea” este cu atât mai demnă de luat în seamă cu cât următoarea publicație profesională va apare (sic!) abia cu opt ani mai târziu și aceasta va fi “Buletinul camerei de comerț și industrie”, în 1891 (...)³.

Orice cercetare pe aceasta temă este binevenită și își va găsi locul, cu prioritate, în fiecare număr al publicației noastre.

Note:

¹La Biblioteca Academiei Române (cota P I 1.306)

²P. Zaharia “ 100 de ani de presă tulceană(1879-1979)”, editată de Muzeul “Delta Dunării” Tulcea, supliment PEUCE, 1979, p. 14-15(precizări și corectări de date, nume, - M.M.)

³N. Rusali “Contribuția cadrelor didactice la dezvoltarea presei în Dobrogea”, pag. 161-170, în revista “Convorbiri didactice. Studii și articole”, vol IV, 1975, editat de Casa Corpului Didactic Tulcea, 259 pag.